

ΤΟ ΚΟΥΡΕΛΙ ΤΗΣ ΚΥΡΑ - ΧΡΥΣΟΥΛΑΣ

(νησιωτικὸν διήγημα)

Ι

χύρ - Σπῦρος ἔξυπνησ' ἔκεινο τὸ πρωὶ σὰν πλέον εὔθυμος, ἦ, διὰ νὰ εἰπῶ χαλλίτερα, κάπως ὀλιγώτερον δύσθυμος ἀπὸ ἄλλοτε. Τὸ βλέμμα του σὰν νὰ ἥτο ὀλιγώτερον σκοτεινὸν καὶ ἔκεινη ἡ πτυχὴ ἀνάμεσα στὰ πυκνά του φρύδια, ὅποῦ δὲν ἔλειπε ποτέ, ἔκεινο τὸ πρωὶ μόλις διεκρίνετο· θὰ ἔλεγες ὅτι εἶχε κατακαθήση, ὅτι εἶχεν ἀπλωθῆ καθὼς τὸ κῦμα εἰς τὴν γαλήνην. Καὶ αὐτὸ δέδιεν εἰς τὸ συνήθως αὐστηρὸν πρόσωπόν του κάποιαν ιλαρότητα, πρᾶγμα δποῦ συνέβαινεν εἰς τὸν χύρ - Σπύρον σπανίως καὶ εἰς ὡρισμένας περιστάσεις. Τὰ συστήματά του καὶ τὰ φυσικά του τὰ ἐγνώριζον κάλλιστα καὶ οἱ περὶ αὐτὸν καὶ οἱ γείτονες, ἀκόμη καὶ τὰ παιδιά, ὅποῦ τὸν ἐπλησίαζαν μόνον ὅταν διέκριναν πῶς εἶνε εἰς τὰ καλά του. Ἐκείνη ὅμως, δποῦ ἐγνώριζεν πῶς εἶνε εἰς τὰ καλά του. Ἐκείνη ὅμως, δποῦ ἐγνώριζεν πῶς εἶνε εἰς τὰς ἐπρογνώριζε μάλιστα, ἥτο ἡ τελείως τὰς διαθέσεις του καὶ τὰς ἐπρογνώριζε μάλιστα, τὰς μεταβολὰς οἰκονόμος του ἡ Μαρίνα ἡ Μαύραινα, ἡ δποία, τὰς μεταβολὰς αὐτὰς καὶ τὰς ἀλλοιώσεις ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ χύρ - Σπύρου, τὰς ἀνήγγελλεν εἰς τὴν κόρην της, ωσὰν νὰ ἥσαν μεταβολὰς ἀτμοσφαιρικαῖ· — «Βροχὴ θάχωμε σήμερα, Στασώ.» ἡ «έψες ὁ ηλιος ἑβασίλεψε χωρὶς σύννεφα καὶ σήμερα θάνε ωμορφη μέρα». Καὶ ἡ κόρη τῆς Μαύραινας ἐννοοῦσε περὶ τίνος ἐπρόκειτο.

Αλλὰ γιὰ νὰ ποῦμε τὴν πᾶσαν ἀλήθειαν, δὲν ἥτο διόλου κακὸς ὁ χύρ - Σπύρος, καθὼς θὰ ὑπέθετε ἵσως κανένας. Ἐφαίνετο σὰν θυμωμένος, σὰν δυσαρεστημένος καὶ εἶχε τὸ ὄφρος στρυφνὸν σχεδὸν πάντοτε· αὐτὸ ἐφαίνετο εἰς δόλους ἀνεξήγητον, ἐπειδὴ ὁ χύρ - Σπῦρος ἥτο πλούσιος ἀνθρωπος, μὲ δόλα του τὰ ἀγαθὰ καὶ δὲν θὰ εἶχε, ἀν ἥθελε, τίποτε νὰ τὸν πειράζῃ. Ἡ ζωὴ του δῆλη εἶχε περάση τόσον ἥρεμα, τόσον ἀτάραχα, δποῦ ἐφαίνετο πῶς νὰ μὴν εἶχε τίποτε νὰ σκεφθῇ, ἀπὸ ἔκεινα δποῦ

φέρουν συγχά δυσφορίαν εἰς τὸν ἄνθρωπον. Κληρονομήσας τὸν πλούσιον πατέρα του, ηὔξησε τὴν πατρικὴν οὐσίαν μὲ τὴν δραστηριότητα καὶ τὴν οἰκονομίαν του καὶ ἐφαινέτο μὴν ἔχων τι ἄλλο νὰ ἐπιθυμήσῃ. "Ολην του τὴν ζωὴν τὴν ἐπέρασεν εἰς τὸ νησὶ τακτικὰ καὶ ἥσυχα, χωρὶς ποτὲ νὰ ἐνοχληθῇ ἀπὸ τίποτε. "Απαξ μόνον, συμβεβηκὸς ἔκτακτον εἶχε διακόψη τὴν μονοτονίαν τοῦ ἀκυμάντου βίου του. Εἶχε ποτὲ ἐκλεχθῆ ἔνορχος δικαστὴς ὅτε καὶ μετέβη εἰς Ἀθήνας καὶ κατέλυσεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῆς Γαλλίας! Αὐτὸ τὸ σημαντικὸν γεγονός, (συμβὰν πρὸ πολλῶν ἔτῶν) τὸ διηγεῖτο συγχά ὁ κύρ - Σπύρος καὶ μὲ κάποιαν αὐταρέσκεταιν εἰς τὴν οἰκονόμον του τὴν Μαύραιναν καὶ τὴν κόρην της, ἥ καὶ εἰς μερικοὺς φίλους, ὅσάκις τὸ ἀπαίτουσε ἡ περίστασις.

Ἔτο ή Μαύραινα συνδεδεμένη μὲ τὸ σπίτι ἀπὸ παιδί, ἐγνώρισε δὲ τόσον καλὰ τὸν κύρ - Σπύρο, ὃποῦ δὲν τὴν ἐπειραζαν οὔτε οἱ θυμοὶ του, οὔτε οἱ τρόποι του, οὔτε καὶ αὐτὴ ἡ φιλαργυρία του, ἡ τσιγκουνιά του, καθὼς ἔλεγεν ἡ οἰκονόμος, διότι, πρέπει νὰ τ' ὁμολογήσωμεν, ἵτο ὑπὲρ τὸ δέον σαιγτὸς ὁ γέρος. Ἡ Μαύραινα μάλιστα ἔλεγε πῶς αὐτὴ του ἡ τσιγκουνιά ἵτο ἡ ἀφορμή, ὃποῦ ὁ κύριος της δὲν κατώρθωσε νὰ 'πανδρευθῇ. Καὶ πράγματι, ἐνῷ εἰς τὰ αἰσθήματα τῆς καρδιᾶς δὲν ἐφαινέτο καὶ πολὺ ἀπαθής, ὅσάκις ὅμως ἐπαρουσιάζετο καρμιά προξενιὰ καὶ ἡ ὑπόθεσις ἔμβανε εἰς καλὸν δρόμον, πάντοτε τὴν τελευταίαν στιγμὴν εἰς κάτι ἐσκόνταφτε καὶ ἐμκαταιώνετο, εἰς κάτι, δηλαδή, ὃποῦ δὲν εἶχε καρμιάν σχέσιν μὲ τὸ αἰσθημα. — «Θέλω καὶ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, θέλω καὶ ἐκεῖνο τὸ κτῆμα» ἐπρόβαλλεν ὁ γαμbrός καὶ εἰς τὴν πρώτην ἀντίστασιν ἥ ἀντιλογίαν, ἐτρέπετο εἰς φυγήν, ὡργισμένος πάντοτε, διότι, ἄνθρωπον τῆς ἀξίας καὶ τῆς κοινωνικῆς θέσεως τοῦ κύρ - Σπύρου, ἄνθρωπον, ὃποῦ μεταξὺ τόσων ἄλλων εἶχε χρηματίσει ἔνορχος δικαστὴς καὶ κατέλυσε εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῆς Γαλλίας, δὲν τὸν ἔξετίμων ὅπως τοῦ ἥρμοζε.

Μία μόνον, μεταξὺ ὅλων, τοῦ εἶχε κάψη τὴν καρδιὰ καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν. Ἔτο μία πολὺ θελκτικὴ νέα, τὴν ὃποιαν ὅμως, πρὶν προφθάσῃ νὰ τὴν ζητήσῃ, τὴν ἐπῆρεν ἄλλος. Εἶχε λεχθῆ πῶς ἡ κοπέλλα ἐπροτίμησε τὸν ἀντίζηλον τοῦ κύρ - Σπύρου αὐτὸ ὅμως ἥτο ἀμφίβολον. "Οπως καὶ ἀν ἔχῃ, αὐτὸ τὸν ἐπίκρανε ὑπερβολικὰ καὶ τόσον, ὃποῦ τῆς πικρίας αὐτῆς τὰ ἴχνη ἔμειναν εἰς τὴν καρδιὰν τοῦ κύρ - Σπύρου μέχρι σήμερον. Μετά τινα ἔτη ἥ νέα ἐκείνη ἔμεινε χήρα καὶ συνέθη τὸ ἔτης, ἀρκετὰ παράδοξον. Ἐνῷ ὁ κύρ - Σπύρος, κρύπτων μέσα του τὴν

παλαιάν πικρίαν, ήρνετο νὰ κάμη σιανδήποτε πρότασιν εἰς τὴν νέαν χήραν, ώς ἀνεμένετο, ύψιστατο ὅμως ὅλην αὐτῆς τὴν ἐπιρροὴν εἰς πολλὰ πράγματα. "Ο, τι δὲ ηγάριστει πολὺ τὸν κύρ-Σπῦρον καὶ ἐγλύκαινε τὴν πικρίαν του, ήτο, ὅτι καὶ ἡ κυρά Χρυσοῦλα (ἡ νέα χήρα) δὲν ἥθελησε νὰ ξαναπανδρευθῇ, ἀν καὶ πολλοὶ τὴν εἶχαν ζητήσῃ κατὰ καιρούς.

Ήτο λοιπὸν πολὺ σφιχτὸς ὁ κύρ-Σπῦρος καὶ ἡ Μαύραινα, ὅταν ἔβυμωντε τὸν ὄντομαζε «Κάη». Τὸ ηξευρε ὁ γέρος τὸ ἐλάττωμά του καὶ ἐνῷ δὲν ἥμποροῦσε ν' ἀπαλλαχθῇ ἀπ' αὐτό, ἐπροσπαθοῦσε ὅμως μὲ κάτι σοφίσματα τῆς ἴδιορρύθμου ἐπινοίας του, καὶ τῆς πλέον ἴδιορρύθμου φρασεολογίας του νὰ τὸ κρύπτῃ. Τὸν ἔβλεπες νὰ καταβάλλῃ ἀγῶνας δι' αὐτό, νὰ ρητορεύῃ, νὰ λέγῃ μεγάλα λόγια καὶ πολλὰ λόγια, χωρὶς διόλου νὰ φειδωλεύεται, ὑπὲρ τῆς ἐλευθεριότητος καὶ κατὰ τῆς φιλαργυρίας, νὰ ἔξαπτεται, νὰ φωνάξῃ μάλιστα, ὅπου ἔλεγες «νά, τώρα θὰ τὸ λύσῃ ὁ κύρ-Σπῦρος τὸ πουγγί του!» Μὰ ποῦ; "Αμα ἥρχετο «ὁ κόμπος στὸ χτένι» αἴφνης, ώς διὰ μαγείας, κατηγυράζετο καὶ ἥρχιζεν εἰς τόνον καμμίαν ιστορίαν μὲ κάτι ἀσυνάρτητηα στρηφογυρίσματα, μεταξὺ τῶν ὅποιων, ἐννοεῖται, κατεῖχεν ἔξεχουσαν θέσιν καὶ τὸ περιλάλητον γεγονός, τὸ σημειώσαν ἔνδοξον σταθμὸν εἰς τῆς ζωῆς του τὸ ἀκύμαντον ῥεῦμα, ὅτι δηλαδὴ ἔχρημάτισε ποτὲ ἔνορκος δικαστής καὶ κατέλυσεν εἰς τὸ ζενοδοχεῖον τῆς Γαλλίας! Τὸ κωμικώτερον δὲ εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν ήτο ἡ εὐλαβής προσοχὴ μὲ τὴν ὅποιαν τὸν ἥκουεν ἡ Μαύραινα σοφιστευόμενον. Ἐπροσποιεῖτο μὲ πολλὴν τέχνην πῶς τὸν πιστεύει καὶ ἔκεινος ἔμενεν εὐχαριστημένος.

Σχετικῶς μὲ τὴν φιλαργυρίαν του, ἡ κακογλωσσιὰ ἔλεγεν ἀκόμη ὅτι καὶ εἰς τὰς δοσοληψίας του ήτο ἀδικος (Ψεῦδος ὅμως αὐτὸ ποῦ τὸ ἔλεγαν οἱ ἔχθροι του), καὶ τοῦτο ἐπειδὴ συχνὰ τὸν ἥκουαν νὰ φωνάξῃ καὶ νὰ φιλονεικῇ μὲ χωρίκους, μὲ τοὺς ὅποιους συνεδέετο μὲ συναλλαγὰς καὶ νὰ διατείνεται ὅτι δὲν ἔλαβε τόσον, παρὰ τόσον, ἔκει δὲ πλέον ἡ φλυαρία ἔφθανεν εἰς τὸ καταχόρυφον καὶ τὰ ἀσυνάρτητα ἐπιχειρήματα δὲν εἶχαν τελειωμόν, διότι συνειθίζε ν' ἀνακατώνῃ εἰς τὴν ὅμιλιαν του καὶ πράγματα ἔκτὸς τοῦ προκειμένου. Ήτο μία ταχτική, τείνουσα εἰς τὸ νὰ συγχύζῃ τὸν ἀπλοϊκὸν συνομιλητήν του. "Οσον διὰ τὰ θυριλούμενα, ὅτι ἡγάπα νὰ στρεψοδικῇ καὶ ν' ἀδικῇ καὶ τὰ παρόμοια, αὐτὰ ἥσαν ἐντελῶς ἀνυπόστατα. Τὸ ὅτι ήτο πολὺ σφιρόμοια, αὐτὰ ἥσαν σημαίνει πῶς ήτο καὶ ἀδικος. Τοῦ ἥρεσε συχνὰ νὰ γιτάσῃ παληγά του ῥοῦχα καὶ τὸ παμπάλαιο, τρύπιο του, καφορῆ τὰ παληγά του ῥοῦχα καὶ τὸ παμπάλαιο, τρύπιο του, ὅλιγον ἔξω τῆς πόπελλο, καὶ νὰ πηγαίνῃ εἰς ἓνα γωράφι του, ὅλιγον ἔξω τῆς πό-

λεως, και επι τινας ωσας να λυχνιζη ο ίδιος το κριθάρι εις το άλωνι και αυτό βέβαια το ἔχαμνε και διὰ να πεονᾶ η ώρα και διὰ γυμναστικήν. Να κάθεται δὲ κανεὶς ν' ἀκούῃ τὸν κόσμον, δὲν εύρισκει ἄκραν.

Κανεὶς δὲν τὸν ἐγνώριζε, εἴπαμεν, τόσον καλά, ὅσον η Μαύραινα, ἀλλὰ εἶχε προσκολληθῆ πλέον εἰς τὸ σπίτι του και τὸ περιεργότερον, ὅπου και τὴν μοναχοκόρην της τὴν Στασώ, η μᾶλλον τὸ Στασώ (εἰς μερικὰ νησιὰ τὰ θηλυκὰ ἔγειναν οὐδέτερα), τὸ Στασώ λοιπὸν τὸ εἶχε μαζὶ της εἰς τοῦ κύρ - Σπύρου να τὴν βοηθῇ. Και εἶχε φύση τὸ Στασώ εἰς ώραν γάμου και ήτο εὔμορφη και οἱ λατρευταὶ δὲν ἔλειπαν, ἀλλά ... ἐδῶ εἶνε ὁ κόμβος, δότις ναὶ μὲν δὲν ἔχρειάζετο μεγαλοφυίαν διὰ να λυθῇ, πάντως ὅμως κάποιαν καλην θέλησιν.

Ο κύρ - Σπύρος εἶχεν ύποσχεθῆ εἰς τὴν Μαύραιναν να προικίσῃ τὴν κόρην της, και η καύμενη η μητέρα ἔζουσε μ' αὐτὴν τὴν ἐλπίδα ἀς ἔχαμνε ὅμως και διαφορετικά. "Ηλπίζε λοιπὸν και ὑπέσχετο εἰς τοὺς γαμβροὺς τὸ κτῆμα ποῦ τὴν εἶχε τάξη τ' ἀφεντικό και οἱ γαμβροὶ ἐπηγαινούρχοντο, ισως περιστότερο γιὰ τὸ κτῆμα παρὰ γιὰ τὸ Στασώ, δσῳ κι' ἂν ητο εὔμορφη και καλὴ κοπέλλα.

Και εἶχαν ηδη ἀποσυρθῆ μερικοὶ ἀπελπισθέντες, διότι ἀμα ἔφθανεν ὁ κόμπος στὸ χτένι, ὁ κύρ - Σπύρος ἀρχίζε τὴν ρητορικήν του, τὸ ἀσυνάρτητόν του λογοκόπημα διὰ ν' ἀποδείξῃ πῶς ὁ γαμπρὸς τάχα δὲν εἶνε καλὸς και δὲν πρέπει να τοῦ δώσουν τὸ Στασώ, κυρίως ὅμως διότι ἐλυπεῖτο να δώσῃ τὸ κτῆμα, η ἔζητούσε να δώσῃ ἔνα κατώτερον! Πάντοτε τὴν τελευταίαν στιγμὴν τὸν ἐπιιανε τὸ πάθος του και τὸ ἔρριπτεν εἰς τὰ λόγια, εἰς τὰ ὄποια, καθὼς εἴπαμεν, ητο πολὺ σπάταλος.

II

"Εκεῖνο τὸ πρωτὸ λοιπὸν ὁ κύρ - Σπύρος εἶχε σηκωθῆ εὐθυμότερος και η Μαύραινα, ὅπου εἰζευρε τὴν ἀφορμήν, ἔχαμογέλασε και εἶπε τῆς κόρης της. — «Ἐφαγώθηκε να βγάλῃ και τὸ Στέφο και τώρα θαρρεῖ πῶς ἐγλύτωσένε, ο Κάνης, μὰ ἔννοια σου, ἐπρόσθετες ὡσὰν ἀποτεινομένη πρὸς ἐκεῖνον, ἔννοια σου κ' ἔχομε ράμματα γιὰ τὴ γούνα σου. Αὐτὴ τὴ φορὰ δὲ θὰ τοῦ περάσῃ».

— Πλιό ἀπονο ἀθρωπο δὲν εἰδια, εἴπεν η κόρη της.

— Δὲν εἶνε ἀπονος, ο Κάνης, μὰ τὸ φυσικό του εἶνε ποῦ δὲν τὸν ἀφίνει να κάμη και ἐκεῖνο ἀκόμα, ποῦ μιὰ φορὰ ἀποφάσισε.

— Αἱ, δὲν εἶν' ἀπονιὰ αὐτή; τί ἄλλο εἶνε; Καλέ, μὰ καὶ ζεράνεσαι στὰ γέλια μὲ τὰ καμώματά του ἐψὲς ἐβάστανε καμπόσα σῦκα γιὰ νὰ τὰ δώσῃ τοῦ μικροῦ τοῦ Ζαννῆ, ὅπου ἀφοῦ τὸν ἐκύτταξε καμπόση ὥρα, νὰ τὰ δώκῃ, μαθέσ, ἢ νὰ μὴν τὰ δώκῃ, ἀξαφνα τὰ χώνει στὴ ζέπη του καὶ φεύγει. Ἐγὼ ἔξεράθηκα στὰ γέλια.

— Μὰ ἔννοια σου, γιὰ τὸ Στέφο, θαρρῶ, δὲ θὰ τοῦ περάσῃ τώρα· πόσοι μεσίτες ἥβαλα, ως καὶ τὸν παπᾶ, μὰ τοῦ κάκου τώρα ὅμως ἔχω σκοπὸς νὰ μιλήσω τῆς κυρὰ Χρυσούλας· θὰ πάμε μαζὶ με τὴ θεία της, τὴν κυρὰ Ἀννέτα, ποῦ δὲν τὴν χαλᾶ χατῆρι· θὰ πέσω στὰ πόδια της καὶ θὰ διοῦμε· ἀν πάρη απάνω της τὴ δουλιά, κάτι· θὰ γενῇ. Κάθησε τώρα νὰ διαλέξωμε τὰ σῦκα.

Εἰς τὴν ἀποθήκην ἦσαν, μεταξὺ ἄλλων, πολλὰ καὶ διαφόρων ποιοτήτων σῦκα τῆς τελευταίας ἐσοδείας τοῦ κύρο - Σπύρου, ὅστις εἶχε διατάξη, ὅπως ἔκαμψε κάθε χρόνον, νὰ τὰ διαλέξουν καὶ νὰ τὰ κατατάξουν εἰς ποιότητας, διὰ νὰ στείλη μερικὰ εἰς τοὺς συγγενεῖς του· τὰ χειρότερα ἄφηνε διὰ τὰ παιδιά τῆς γειτονιᾶς, ποῦ τὰ ἐφιλοδωροῦσε, ὅταν ἦτο στὰ καλά του· εἰς τὸ διάλεγμα ἐπιστατοῦσε ὁ ἴδιος, διὰ νὰ εἴνε βέβαιος πῶς ἡ δουλιά θὰ γείνη σωστή.

Αἱ γυναικεῖς λοιπὸν ἐκάθησαν κατὰ γῆς καὶ ἀρχισαν τὴν διαλογήν, ὅταν ἐμβῆκεν ὁ κύρο - Σπύρος. Ἐκάθησε καὶ αὐτὸς ἐπάνω εἰς ἓνα σκαμνὶ καὶ ἀρχισε νὰ διαλέγῃ καὶ νὰ τοποθετῇ τὰ σῦκα, χωριστὰ καθένα, μὲ μίαν ἐπιμέλειαν, σὰν νὰ ἦσαν χρονομίσματα, πότε πότε δὲ ἔρριπτε καὶ κανένα βλέμμα ἐπὶ τῶν γυναικῶν, διότι τὰς ἐγνώριζε καλὰ καὶ ἤζευρε πῶς τὸν καταλαμβάνουν.

Τὸ πρόσωπον τοῦ κύρο - Σπύρου (ἀν ἔξαιρέσωμεν τὴν φυσικὴν του στρυφνότητα ἥτις, ὅμως, ἐκείνην τὴν ὥραν ἔλειπε) ἦτο ἀρκετὰ εὐχάριστον. Ἡτο γέοντας ἔξηκοντούτης. Τὰ χαρακτηριστικά του ἦσαν κανονικά, τὰ μάτια του γλυκά, ἔφερε δὲ γενιάδα μιζοπόλιον, στρογγυλοκομμένην καὶ καλοκενισμένην. Μόνον ἡ περίβολή του ἦτο ἡμελημένη. Ἐφόρει τὸ τρυπημένο, παρπάλαιόν του ἡμίψηλον, τὰ τρυπημένα του παπούτζια καὶ ἓνα ἔθωριασμένο πανταλόνι, ὅπου δὲν ἔφθανε νὰ σκεπάσῃ τοὺς ἀστραγάλους του. Ἡτο ὅμως ἡμέρα ἐργασίας καὶ δὲν τὸν ἔμελλε. Τὰς ἑορτὰς ἐφοροῦσε τὰ καλά του καὶ εἰς ἔξαιρετικὰς περιστάσεις τὴν περίφημον ιστορικὴν φορεσιὰν ὅπου τοῦ ἔχονσι- μευσεν εἰς τὴν περίστασιν ἐκείνην, καθ' ἣν ὑπεχρεώθη νὰ μεταβῇ εἰς τὴν πρωτεύουσαν μὲ τὴν γνωστὴν ἔκτακτον ἐντολὴν.

Ἔτοι εὐχαριστημένος, ἤξευρε ὅμως ὅτι αἱ γυναικεῖς ἦσαν δυσαρεστημέναι καὶ καθὸ ἔνοχος, ἤθελε νὰ ἐλαφρώσῃ τὴν θέσιν του ὅσον ἡδύνατο καὶ εἰς τοῦτο μετεγειρίσθη τὴν συνήθη του ταχτικήν. Πρῶτον ἔβηξε, ἔπειτα ἤρχισε μὲν ἀκροβολισμούς.

— Τὴν μύτη του τὴν βαστὰ ψηλὰ ὁ Στέφος, καθὼς ὅποῦ συμβαίνει εἰς τὰ πρόσωπα ἔκεινα ...

Ἐσταμάτησε καὶ ἔβηξε· αἱ γυναικεῖς δὲν ἀπήντησαν. Ὁ γέρων ἔξηκολούθησε. — "Οποιος γυρεύει τὰ ψηλά, πέφτει κάτω καὶ δὲν εἶμαι ἐγὼ ἔκεινος ὅποῦ νὰ μὲ γελάσῃ ἔνας Στέφος καὶ δὲν ἔκρεμαστήκαμε ἀπὸ τὰ γένεια του, (τρόπος οὗτος τοῦ λέγειν, διότι ὁ Στέφος δὲν εἶχε γένεια), διότι, καθὼς ξέρετε, εἶνε καὶ δέντρα ψηλὰ καὶ δέντρα χαμηλὰ καὶ δὲν εἶνε ὅλα τὰ δάχτυλα ἵσια καὶ καθὼς ἐλέγει ὁ μακαρίτης ὁ πατέρας μου· «ὁ ἐν ἑνὶ δόκιμος καὶ ἐν παντὶ» καὶ εἶδαν τὰ μάτια μου δηλαδή ἐμένα πράγματα ὅποῦ δὲν εἶνε ἄξιος αὐτὸς οὔτε νὰ τὰ σκεπτῇ καὶ ὅχι ποῦ λέγει ὁ λόγος τοῦτο ἢ ἐκεῖνο καὶ ὁ ἔξυπνος ἄνθρωπος τὰ βλέπει ὅλα καὶ τὰ ζυγίζει, δηλαδή, καὶ τὰ παρουσιάζει ὅπως πρέπει εἰς ἔναν ἄνθρωπον τοῦ κόσμου ὡσὰν ἐμένα· διότι εἶδες τὶ εἶπες; ὅχι πῶς νὰ τὸ καυκηστῶ ἐγὼ, ἀλλὰ μὲ ξεύρει ὁ κόσμος καὶ εἶνε περιττὸν τὰ λόγια, διότι ἐγὼ ἥμουνα καὶ εἶδα καὶ ἔχρημάτισα καὶ ἐγγωρίσθηκα ὅταν ἥμουν ἔνορκος δικαστῆς καὶ δὲν θέλω μαθήματα ἀπὸ τὸ γωρικὸν στάδιον! (ἤθελε νὰ εἰπῇ στοιχεῖον) καὶ αὐτὸς ἀς πάγη νὰ τὰ πουλήσῃ ἀλλοῦ καὶ δὲν ἐχάθη ὁ κόσμος, γιατὶ ὁ κόσμος γυρίζει γωρίς νὰ ρωτᾶ οὔτε τὸ Στέφο, οὔτε κανένα, γιατὶ ἐδῶ, παιδὶ μου, εἶνε καὶ ίστορίες καὶ γεωγραφίες καὶ κοσμογονίες καὶ τοῦ τὰ εἶπα ὅπως τοῦ ἔπορεπε καὶ τὸν ἔκμα ... δὲν εἰξέυρω κατὰ πόσον.

Ἐστάθη διὰ ν' ἀναπνεύσῃ· εἶχε κοκκινήσῃ ἀπὸ τὴν ἀγανάκτησιν, τὴν πολὺ δικαιάν, ὅπως βλέπει ὁ ἀναγνώστης. "Ἐνας γωρικὸς ἔκει (διότι ὁ Στέφος ἦτο παιδὶ γωρικῶν), νὰ θελήσῃ νὰ τοῦ πάρῃ τὸ καλλιτερόν του κτῆμα!"

Ο Στέφος ἦτο πολὺ καλὸς νέος. Παιδὶ γωρικῶν, μὲ τὴν ἐπιμέλειαν καὶ δραστηριότητά του, κατώρθωσε καὶ ἥνοιξε μικρὸν ἐμπορικόν. Καὶ τὴν ἤθελε πολὺ τὴν Στασὼ ὁ Στέφος. Ἄλλὰ ἤθελε καὶ τὸ κτῆμα καὶ ἐπέμενε καὶ ὁ κύρος - Σπύρος ἤσθάνετο τὸν κίνδυνον ἐπικείμενον. Μετὰ πὴν τελευταίαν ἀρνησιν, ὁ Στέφος ἐφάνη ὡς νὰ δυσαρεστήθη καὶ ἐκ τούτου ἢ εὐχαριστησις τοῦ κύρου - Σπύρου. Ἡ Μαύραινα ὅμως εἶχε ἔνα σγέδιον καὶ θάδιωμεν ἀργότερα ἀν ἥμπορεσε νὰ τὸ πραγματοποιήσῃ.

Τὸ διάλεγμα τῶν σύκων ἔγινε μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν καὶ ἡ Μαύραινα ἐπεφορτίσθη, καθὼς ἔκαμψε κάθε γρόνον, νὰ στείλη,

ὅσα ἔπειπε εἰς τοὺς συγγενεῖς τοῦ κύρου - Σπύρου καὶ εἰς μερικοὺς καλοὺς φίλους. Τὰ πλέον διαλεχτὰ ἦσαν τὰ προωρισμένα διὰ τὴν κυρία Χρυσούλαν. Αὐτὰ τὰ εἰχε διαλέξη ἐνα ἔνα ὁ κύρος, μὲ τὸ γέροντον ὅλα καὶ διέταξε τὴν Μαύρανην νὰ τὰ υπάγῃ ἡ ιδία εἰς τῆς κυριᾶς Χρυσούλας.

Αὐτὸ ποῦ θελε καὶ ἡ Μαυραινα.

Μόλις ἐτελείωσε τὸ διάλεγμα, καὶ η γαιορχ του χυρ - Σπύρος
ρου, ποῦ ἦταν δεμένη στὴν ἔξωπορτα, ἤρχισε νὰ δεικνύῃ ση-
μεῖα ἀνυπομονησίας, ποδοκροτοῦσα τὸ λιθόστρωτον, τὸ ὅποιον
εἶχεν ἥδη καταρρυπάνη μὲ τὰ προϊόντα του στομάχου της. Ο
χυρ - Σπύρος εὐγῆκε καὶ τὴν καθηγήχασε μὲ τὰ χάδια ποῦ τὴν
εἶχε συνειθισμένη, βοηθούμενος δὲ ἀπὸ τὸ Στασώ, τὴν ἐκεχ-
λικεψε καὶ ἀνεγκάρησε τριποδητὶ διευθυνόμενος πρὸς τὰ κτή-
ματα του.

μικτά του.
Ἡ Μαύραινα ἐτοποθέτησεν εἰς δοχεῖον τὰ σύκα, ὅπου εἶχαν
ἐτοιμασθῆ διὰ τὴν κυρὰ Χρυσοῦλαν, τὸ ἐφορτώθη καὶ ἐπῆγε
νὰ τὴν εὑρῇ, μαζὶ μὲ τὴν κυρὰ Ἀννέταν, τὴν θείαν τῆς κυρᾶς
Χρυσούλας.

Χρυσουλας.
"Εμειναν κι τρεις μαζί υπέρ τὴν ὥραν, εκεῖ δε εξυφαντη
όλεκληρος συνωμοσία κατὰ τοῦ κύρου - Σπύρου, ἀφορῶσα καὶ τὴν
ἀποκατάστασιν τῆς Στασώς.

三

Εἰς ἀπόστασιν μισῆς ὥρας ἀπὸ τῆς πόλεως, ἐπὶ λόφου γρα-
φικοῦ, ὑπάρχει ἐκκλησίδιον τοῦ ἀγίου Σπυρίδωνος, ἀνήκον εἰς
τὴν κυρὰ Χρυσοῦλαν. Ἐκεῖ, κατ' ἕτος, ἡ χήρα ἔχαμνε παρά-
κλησιν ὑπὲρ ζώντων καὶ τεθνεώτων, ἐγίνετο δὲ καὶ ἡ συνίθης,
εἰς αὐτὰς τὰς περιστάσεις, πανήγυρις προσκαλουμένων τῶν φί-
λων καὶ γνωρίμων τῆς χωρὰς Χρυσούλας.

Δὲν εἶναι τι θελτικώτερον, πλέον μαγευτικόν από την εσ-
χήν εἰς ώραν καλοκαιρίας. Ἐκείνη τοῦ οὐρανοῦ ή σταθερὰ δι-
άυγεια, ἐκεῖνο τὸ λεπτὸν ἀεράκι, ὅποι περνᾶ ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὰ
χόρτα καὶ τὰ λουλούδια τοῦ κάμπου, παίρνει ἀπ' αὐτὰ ὅ, τι
ἔχουν πολύτιμο καὶ μυρωμένο, χύνεται παντοῦ ἐλαφρὰ ἐλαφρὰ
μὲ γιλίων εἰδῶν εὐωδίες καὶ νανούριζει καὶ μεθύσκει· ἐκεῖνα τὰ
μικροτσοπικά, τὰ ποικιλόχρωμα πουλάκια, ὅποι πετοῦν ἀπὸ
θάμνο σὲ θάμνο μὲ λαυρυγγίσμους τόσον ἀτέχνους, τόσον γοη-
τευτικούς, ὅποι τοὺς ἔμικθυν εἰς ἔνα σχολεῖον ὑπέρτατον

Απαράλλακτο ἦτο τὸ γοητευτικὸ εἰκείνο οεῖλνο, οὐαὶ σὺ
νηγύοιζεν ἐ ναΐσκος τοῦ ἀγίου Σπυρίδωνος, ἡ ἔκκλησοῦλα τῆς

κυρὰ Χρυσούλας. Κόσμος πολὺς εἶχε συναγθῆ, χωριάτες καὶ χωρικοὶ εἰς τὸ πανηγυράκι, ὅλιγιστοι ὅμως ἐγνώριζον, ὅτι ἔκει ἐπρόκειτο νὰ παιχθῇ καὶ νὰ λυθῇ ἵσως ἔνα οίκογενειακὸ δρᾶμα...

Τὸ καμπανάκι τοῦ ναΐσκου ἐσήμαινε χαρμόσυνα, οἱ χωρικοὶ, πρὸ πάντων γυναικεῖς, συνήρχοντο φέρουσαι τὰ δῶρα των, κηρία, λιθάνια καὶ εὐθυμίαν ἀνεξάντλητον· διότι εἰς τὰ ἑξοχικὰ αὐτὰ πανηγυράκια δὲν εἶνε τόσον ἡ εὐλάβεια, ὅσον ἡ εὐθυμία ὅποῦ κυριαρχεῖ καὶ ὅποῦ ἐνώνει ἀδιάσπαστα τοὺς συνεργομένους. 'Ο ναΐσκος εἶνε κατάμεστος, ἀλλὰ καὶ ἡ ζέστη μέσα ἀφόρητος. 'Ο παπᾶς καὶ οἱ αὐτοσχέδιοι ψάλται κάμνουν ὅσον ἥμιποροῦν τὸ χρέος των, οἱ δὲ προσκυνηταὶ δὲν βλέπουν τὴν ὕραν πότε νὰ τελειώσῃ ὁ ἑσπερινὸς διὰ νὰ διασπαροῦν ἔξω εἰς τὰ χωράφια καὶ νὰ ὑμνήσουν τὸν πλάστην μὲ τὸν ἴδικόν των τρόπον.

Εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ ναΐσκου, εἶν' ἔνα σπιτάκι μικρό, νεωστὶ ἀσθετοχοισμένο καὶ καθαρώτατο. 'Εκεῖ μέσα ἡ κυρὰ Χρυσοῦλα εἶχεν ἑτοιμάσῃ ὅ, τι ἐπρεπε, διὰ νὰ δεχθῇ ἀξιοπρεπῶς τοὺς ξένους της, πρὸ πάντων δὲ τὸν κùρ - Σπῦρον.

'Ο ἥλιος ἐπλησίαζε νὰ δύσῃ ὅταν ἐτελείωσεν ὁ ἑσπερινὸς καὶ ὁ κόσμος διεσπάρη εἰς τὰ χωράφια θορυβωδέστατα. Οἱ οἰκειότεροι ἐμβῆκαν εἰς τὸ σπιτάκι, ὅπου εύρισκοντο πλέον ἡ οἰκοδέσποινα, ὁ κùρ - Σπῦρος, ἡ Μαύραινα μὲ τὴν κόρην της καὶ εἰς μίαν γωνίαν, εἰς ἔνα κύκλον ἴδιαίτερον, ὁ Στέφος, ὁ ἐπίδοξος γαμβρός.

Δέν ἦτο ὅμως μόνον ὁ Στέφος ἐκεῖ. 'Ητο καὶ ἔνας ἄλλος νέος ξυλουργός, μαστρο - Μάρκος, ὅστις εἶχεν ἄλλοτε ζητήσῃ τὴν Στασώ καὶ ἀπέτυχε καὶ ὅποῦ τώρα ἔμελε πάλιν νὰ τὴν ξαναζητήσῃ, τῇ προτροπῇ τοῦ κùρ - Σπύρου.

'Ιδοὺ τί εἶχε συμβῆ.

'Ο κùρ - Σπῦρος εἶχε μάθη ἀπὸ κάποιον βέβαια προδοτικὸν στόμα, ὅτι ἡ Μαύραινα παρεκάλεσε τὴν κυρὰ Χρυσοῦλαν νὰ μεσιτεύσῃ παρ' αὐτῷ, νὰ δώσῃ τὴν συγχατάθεσίν του καὶ τὸ καλὸν κτῆμα διὰ νὰ πάρῃ ὁ Στέφος τὴν Στασώ. 'Ο κùρ - Σπῦρος, αἰσθανόμενος τὴν ἐπιφροὴν ὅποῦ ἔξησκει ἐπάνω του ἡ κυρὰ Χρυσοῦλα, ἀνησύχησε καὶ ἐσκυθρώπασε. Νὰ χάσῃ τὸ καλὸν κτῆμα δὲν ἤθελε, ἀλλὰ καὶ τὴν κυρὰ - Χρυσοῦλαν δὲν θ' ἀπεφάσιζε νὰ δυσαρεστήσῃ· πῶς νὰ ἔξελθῃ λοιπὸν ἀπὸ τὸ δίλημμα; 'Εσκέφθη, ἐσκέφθη καὶ τὸ ηὔρε.

'Υπῆγε πρὸ ἥμερῶν κ' εύρηκε τὸν μαστρο - Μάρκον καὶ τοῦ εἴπε νὰ ξαναζητήσῃ τὴν Στασώ, δεχόμενος ως προῖκα ἔνα κτῆμα πολὺ κατώτερον εκείνου ποῦ ἤθελεν ὁ Στέφος.

— Μὴν ἀκούς, παιδί μου, ἐτοῦτα καὶ ἔκεινα καὶ τὰ διάφορα,

νὰ ἔχῃς τὴν εὐκή μου· τὸ κτῆμα εἶναι λαμπρὸν καὶ ὁ Στέφος
βαστᾶ τὴν μύτη του ψηλὰ καὶ αὐτὰ εἰς ἐμένα δὲν περνοῦνε..
Ζήτηξε τὸ Στασώ, καθὼς σου εἶπα, καὶ ἔγω εἰμ' ἐδῶ· γιατί
ἔγω εἰδὼν πολλὰ καὶ ἔμαθη, δηλαδὴ καὶ ἐγρημάτισα ὅπου τὰ
γνωρίζει· ὁ κόσμος καὶ κανείς, δηλαδή, δὲν μπορεῖ νὰ ξέρῃ τὸ
τί φέρνει ἡ περιστασίς καὶ ἀς μήν μᾶς μεγαλοπιάνεται, διότι
καὶ γι' αὐτὸν λέγουνε διάφορα, δὲν ηγέρω κατὰ πόσον. Καὶ ἐσύ
παιδί μου, μαστρο-Μάρκο, δέξου καὶ ἔννοια σου.
παιδί μου, μαστρο-Μάρκο, δέξου καὶ ἔννοια σου.

παιδί μου, μαστρο - Μάρκο, οεζου και ενων
Ο μαστρο - Μάρκος όπου ἀγαποῦσε τὴν Στασώ, συνεργούσης
και τῆς ῥητορικῆς τοῦ κύρ - Σπύρου, ἐδέχθη και ἐσυμφώνησαν,
ἐκείνη τὴν Βραδειὰν τοῦ πανηγυριοῦ, νὰ ζητήσῃ τὴν Στασώ
ἀπὸ τὴν μητέρα τῆς και τὸν κύρ - Σπύρο, τόσον δὲ μάλιστα
εἶχε συγχινηθῆ ἀπὸ τὰ θερμὰ λόγια τοῦ κύρ - Σπύρου όπου ἦτο
ἔτοιμος νὰ δεγθῇ τὴν νυμφην, ἐν ἀνάγκῃ, και χωρὶς προϊκα.
Αὐτὸ τὸ ἔκαμε γνωστὸν εἰς τὸν κύρ - Σπύρον ὅστις ἐδάκρυσε
ἀπὸ συγκίνησιν και εἰς στιγμὴν εὔνοήτου διαχύσεως, διηγήθη
εἰς τὸν μαστρο - Μάρκον λεπτομερῶς ὅλην τὴν ιστορίαν του,
εἰς τὸν μαστρο - Μάρκον λεπτομερῶς ὅλην τὴν ιστορίαν του,
χωρὶς ἐννοεῖται νὰ παραλείψῃ και τὸ μέγα γεγονός, όπου ἐχρη-
σίμευε πάντοτε ὡς κορύφωμαν και κορωνίς εἰς τὰ ἔκτακτα συμ-
βάντα τοῦ βίου του.

IV

‘Η κυρὰ Χρυσοῦλα ἐπροσκάλεσε κοντά της τὸν κύρον - Σπύρον καὶ ἄρχισαν νὰ δημιουργήσουν σιγαλά, ἐνῷ συγχρόνως τοῦ ἐπρόσφερε τὰ καλλίτερα ὀρεκτικὰ καὶ τὰ καλλίτερα φροῦτα καὶ τὸν ἔκερ- νοῦσε μὲ τὸ χέρι της. Καὶ ἦτο μιὰ τρέλλα ἡ χήρα τὴν ὥραν ἔκεινην. Καλοκαρμωμένη, μόλις 40 ἑτῶν, ἐνδυμένη δὲ μὲ περισ- σήν χάριν, ἡμποροῦσε νὰ ζετερλάνη καὶ δυνατώτερον τοῦ κύρος Σπύρου. “Ολα τὰ ἐνδικφερόμενα πρόσωπα ἤξευραν περὶ τίνος ἐπρόκειτο. Οἱ γυμνοὶ εἶχαν ἔξελθη εἰς τὸ χωράφι, κάπως ἀνή- συχοι· μάλιστα ὁ μαστρο-Μάρκος ὅταν εἶδε τὴν κυρὰ Χρυσού- λαν νὰ ψιθυρίζῃ εἰς τὸ αὐτὶ τοῦ κύρον - Σπύρου αὐτὸν δὲ νὰ τὴν ἀκούῃ μὲ μίαν προσοχὴν ἔκτακτον καὶ νὰ τὴν βλέπῃ μὲ συγ- κίνησιν ... ἀνησύχησε πολύ, ὅταν δέ, ρίψεις τὸ βλέμμα εἰς τὸν ἀντίπαλόν του, τὸν εἶδε ἡσυχώτατον (καθὼς τοῦ ἐφάνη), ἐκο- κίνησε καὶ ἀπεφάσισε νὰ προσθῇ ...

‘Η κυρά Χρυσούλα έπανέλαβε τὴν διακοπεῖσαν πρὸς στιγμὴν συνομιλίαν.

— Ποῦ λέσ, Σπυράκη; έγώ ήθελα πολὺ νὰ τελειώσωμε μὲ τὸν Στέφο· παλληκάρι καλό, ἄξιο, καὶ τὸ Στασώ τὸν ἀγαπᾶ... ‘Στὴν ύγειά σου.

Καὶ συνέχουσε τὸ ποτῆρι της μὲ τὸ ποτῆρι τοῦ κὺρο - Σπύρου, ὅστις ἦτο στενοχωρημένος, διότι ἡσθάνετο ὅλην τὴν στενοχωρίαν τοῦ μαστρο - Μάρκου καὶ πρὸ πάντων διότι ἡσθάνετο νὰ ἔξασθενῃ ἐνώπιον τῆς κυρά - Χρυσούλας.

‘Επροσπάθησε νὰ παλαιισθῇ.

— Δὲ τοῦ λέω, κυρά Χρυσούλα μου, ἔκεινο, δηλαδή, ὅπου πάντοτες ἔγὼ ύποστήριζα καὶ ήθελα, ἀλλὰ πάλι τὸ νὰ θέλῃ ἔνας καὶ νὰ σηκώνῃ μύτη! ἐμένα μὲ γνωρίζεις, κυρά Χρυσούλα μου, ποιός εἴμαι καὶ ὁ μαστρο - Μάρκος εἶνε καλὸς καὶ μὲ ἀκούει καὶ ήθελα, βλέπεις, ἐπειδὴ ὁ κόσμος ἀνακατώνεται, δὲν εἰξεύρω κατὰ πόσον.... Καὶ ἔβλεπε τὴν κυρά Χρυσούλαν μέσα στὰ μάτια.

‘Η κυρά Χρυσούλα ὅπου τὸν ἔξευρε καλά, τοῦ εἶπε νὰ τὴν ἀφήσῃ νὰ κάμη ἡ ἴδια τὸ καλλίτερον.

— Ναί, κυρά Χρυσούλα μου, εἶπε προθύμως ὁ κύρο - Σπύρος· κάμε ὅ, τι ἀγαπᾶς· δηλαδὴ ἔγὼ δὲν θέλω δυσκαρέσκειες, διότι δχε νὰ τὸ κκυκηστῶ, ἀλλὰ ἔχρημάτισα....

Τὴν στιγμὴν ἔκεινην ὁ μαστρο - Μάρκος ἐπαρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ κύρο - Σπύρου καὶ τοῦ εἶπεν ἀποφασιστικά, πῶς ζητεῖ διὰ γυναῖκα του τὴν Στασώ καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ εἰπῇ τῆς μητέρας της νὰ τοῦ τὴν δώσῃ.

‘Ο κύρο - Σπύρος ἔχαμήλωσε τὰ μάτια καὶ ἐπροσποιήθη πῶς κάτι τοῦ ἔπεσε καὶ τὸ ζητεῖ ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὸ τραπέζι. ‘Η κυρά Χρυσούλα δὲν τὸν ἀφῆκε πολλὴν ὥραν εἰς τὴν ἀμηχανίαν αὐτήν. ‘Εφώναξε χοντά της τὴν Μαύραιναν:

— Μαρίνα, τῆς εἶπε μεγαλοφώνως, τὸ Στασώ σου τὴν ζητοῦνε ὁ μαστρο - Μάρκος ἐδῶ καὶ ὁ Στέφος καθὼς ποῦ ξέρεις· ἐσύ ποιό θέλεις, πέ το καθαρά.

— Κυρά Χρυσούλα μου, μαθέσ, ἐμεῖς πάντα μας ἡθέλαμε τὸ Στέφο, γιατὶ μαθέσ, τὴν ἐζήτηξε πρῶτα χρόνια τώρα τήνε θέλει κ' ἐμεῖς τὸν ἔθεμε...

— Μά ἔγω, κερά Μαρίνα, θέλω τὴν κόρη σου καθὼς εἶνε, γωρίς τίποτα, εἶπεν ὁ μαστρο - Μάρκος, ἐνῷ ὁ κύρο - Σπύρος ἔχαμήλωσε περισσότερο τὸ κεφάλι του.

— Αὐτὸ δὲ γένεται, μαστρο - Μάρκο, εἶπεν ἡ κυρά Χρυσούλα. ‘Εδῶ ὁ κύρο - Σπύρος, ποῦ ἀγαπᾶ τὸ Στασώ, θάτηνε προκιστῇ

ὅπως πρέπει καὶ θὰ τῆς δώσῃ ἐκεῖνον ποῦ θέλει ἡ χοπέλλα.
— Αἱ, δὲν πειράζει, κυρὰ Χρυσούλα, εἶπεν ὁ μαστρο-Μάρ-
κος. 'Εθάρρεψκα γιατὶ μου ὑποσκέθηκε ὁ κύρος - Σπύρος' μὰ δὲν
πειράζει μὲ τῆς ύγειες σας.

Καὶ διασχίσας τοὺς παρισταμένους, ἔξηλθεν εἰς τὸ χωράφι,
ὅπου ἤνωθη μὲ τοὺς συντρόφους του καὶ ἔμεινε ὅλην τὴν νύκτα
διασκεδάζων. Τὸ περιεργότερον δέ, καὶ ὁ Στέφος ἦτο τῆς συν-
τροφιᾶς καὶ συνευθυμησαν ἔως τὸ πρωί. 'Η εύτυχία τοῦ Στέ-
φου δὲν ἐπίκρανε τὸν μαστρο-Μάρκον· ἐπνικε τὴν πικρίαν του
μέσα εἰς τὸ κρασί. Μόνον περὶ τὰ τέλη, θερμανθεὶς πολύ, ἤρ-
χισε νὰ κακολογῇ τὸν κύρο - Σπύρον.

Εἰς τὸ διάστημα αὐτό, εἰς τὴν καλύβην μέσα, ἡ κυρὰ Χρυ-
σούλα, ἀπετελείωτε τὴν αἰγυμχλωσίαν τοῦ κύρο - Σπύρου. Τὸν
ἔζαλισε εἰς τοιούτον βαθμόν, ὃπου θὰ ἔδιδε τῆς Στασώς, ἐκτὸς
τοῦ καλοῦ κτήματος, καὶ ὅ, τι ἄλλο ἥθελεν ἐπιθυμήσῃ.

Περὶ τὰ χαράγματα, ἐνῷ οἱ τριγύρω κάμποι ἀντιλαμβάνουσαν τὸ
ἔωθινὸν ἀσμα τῶν κορυδαλῶν, ἡ παρέκ τῆς κυρὰ Χρυσούλας
ἐπέστρεψεν εἰς τὴν γώραν, υπὸ τὴν διεύθυνσιν της.

Ο κύρο - Σπύρος καὶ ἡ κυρὰ Χρυσούλα προηγοῦντο ἀλληλο-
κρατούμενοι. 'Εκεῖνος δὲν εἶγε πλέον θέλησιν καὶ ἀν εύρισκετο
έκει πλησίον των ὡτακουστής ἀδιάκριτος, οὐ ἀντιλαμβάνετο
τὴν φυσικήν του κατάστασιν καὶ ἀπὸ τὴν τρυφερότητα μὲ τὴν
ὄποιαν ἔθλεπε τὴν κυρὰ Χρυσούλαν καὶ ἀπὸ τὴν φρασεολογίαν του
τῆς ὅποιας τὸ ιδιόρρυθμον δὲν εἶχεν πλέον ὅσια. Τελειωμὸν δὲν
εἶχαν τὰ «δηλαδή» καὶ τὰ «δὲν εἴξερω κατὰ πόσον» καὶ τὰ
διάφορα ρήτα, ὃποι τὰ ἔφτικνε ὅπως ἥθελε.

'Ηκολούθουν, ὀλίγον μακρύτερα, ἡ Μαύραινα μὲ μιὰν φίλη-
νάδα της καὶ ἀκόμη μακρύτερα, ἡ λοιπὴ συντροφιά.

— Τι ωραῖα ποῦ τὰ κατάφερεν ἡ κυρὰ Χρυσούλα! Σὲ μιὰ
στιγμὴ τὸν Κάη μας τὸν ἵκαμεν ἄγγελο! εἶπεν ἡ Μαύραινα.

— Τι δὲν κατορθών, ἡ γυναῖκα! εἶπε φιλοσοφικῶς ἡ φίλη-
νάδα τῆς Μαρίνας.

— Ναι, καὶ Ἀσημίνα. Τὸ γέρο μας κανένας ποτὲ δὲ μπό-
ρεσε νάτονε λιγύσῃ σὲ τίποτα καὶ ἡ κυρὰ Χρυσούλα τὸν ἵκα-
μένε ... δὲν εἴξερω πῶς νὰ τὸ πῶ ...

— Σωτὸ κουρέλι ... εἶπεν ἡ Ασημίνα. Καὶ αἱ γυναικεῖς ἔδό-
θησαν εἰς κάτι γέλια, ὃποι ἀντηχοῦσαν πολλὴν ὥραν εἰς τὰ
πέριξ. 'Επληγίσασαν καὶ ἄλλοι ὅμιλοι καὶ ὅταν ἔμαθαν τὴν αἰ-
τίαν τῆς τόσης εύθυμίας, ἡγωμαν καὶ αὐτοὶ τοὺς γέλωτάς των.
Τὸ ἐπιθετὸν ἤρεσε πολύ, ἐκυκλοφόρησεν εύρυτατα (συντελοῦν-
τος εἰς τοῦτο καὶ τοῦ μαστρο - Μάρκου, τοῦ ἀποβληθέντος γκρ-
μένος εἰς τοῦτο καὶ τοῦ μαστρο - Μάρκου,

βροῦ), ἔκτοτε δὲ ὁ τίτλος «ένορχος δικαστὴς» συνωδεύετο ἀναπόσπαστως μὲ τὸν ἄλλον: «τὸ κουρέλι τῆς κυρᾶς Χρυσούλας». Ο τελευταῖος μάλιστα πλησιάζει νὰ ἔκτοπίσῃ τὸν πρῶτον.

Π. Α. ΑΞΙΩΤΗΣ

Μαλλιά κυριακάτικα

— Μπᾶ! Τί ώραια κατάμαυρα μαλλιά πούλετε σήμερα, κυρία Σιλεστρα!..

— Βέβαια· εἶνε τὰ κυριακάτικά μου... δι' αὐτὸν κ' έγώ τὰ προσέχω σὰν καὶ τι. Δὲν τὰ φορῶ πάρα μόνο κάθε Κυριακή...